

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ;
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo - nono
Novembris, anno Domini M. DCC. XLII.

M. ABRAHAMO-FRANCISCO-LEONE COL DE VILARS,
Doctore Medico, Præsidente.

An à vorticoso motu, sanguinis calor?

I.

ATERIÆ coævus est motus. Utrumque manet semper idem. Ea qui nescit, naturam ignorat. Ambo primarum corporearum principia. Hinc materiæ, juxta varias & infinitè inter se diversas motiones, agerentur partes, necessum fuit. Hinc omnimodæ materiæ divisiones, partium ipsius figuræ, magnitudines, coalitus. Unde rerum omnium quæ in mundo conspiciuntur, sicuti ortus, ita & interitus. Motus, successiva & activa corporis ad alia ipsum proximè ambientia, admo-

A

tio. Motui opponitur sola quies. Hæc, malè definitur motûs privatio; cum æque ac ipse sit realis. A motu calor. Hic in ipsismet corporis calidi reponitur moleculis quæ in gyrum velociter actæ, & nervosis admotæ fibrillis, sensationem in animâ efficere valent; idque juxta sanctitas unionis leges. Perpetuus inest sanguini calor in statu cum naturali, tum præter naturam, non causâ, sed solo gradu differens. Machinam humani corporis intueri; ejus partium, cum solidarum, tum fluidarum mirandam meditare conspirationem; vide quas cære functiones, quos valeant elicere motus. Sanguinis calorem à causâ perpetuâ, constanti, innatâ, vorticofo scilicet motu, pendere reperies.

I I.

COMPOSITUS admodum liquor, sanguis. Confusæ ejus partes quaquâversum moventur. Hæ triplici gaudent motu, fluiditatis, videlicet, progressionis, & volubilitatis. Ratione fluiditatis, solidorum viribus, non secus ac cætera liquida, obsequitur sanguis & extra vasa egredi semper nititur. Motu progressivo circuit: volubili, seu vorticofo calet. Progressivus à cordis & arteriarum contractionibus proximè efficitur. Hic rectâ pergeret iter, nisi ipsi occurrerent obices. Ab hisce obicibus fit volubilis. A corde, siquidem, oriuntur arteriæ, ad extremas usque corporis partes distributæ, non quidem recto & æquali tractu; sed hinc inde inflexo, diviso, & à latiori in angustiore cavitate usque vergente. Singulis igitur momentis reflectitur cruor, & lineam indefinenter cogitur amittere rectam, omnibus motis corporibus innatam. Omnes sanguinis moleculæ, decussatis hisce motionibus actæ, seque obliquè percutientes, sese mutuo, aliasque sibi immixtas, chylosas nempe partes, in gyrum compellunt.

I I I.

COR musculorum princeps, corporis liquidorum progressus author. Duplex in eo motus, constrictio, dilatio; utraque, cordis passio est. Hæc ab illabente sanguine; illa ab influente animali spiritu. Sanguinis impulsus, præcipua cordis actio. In arteriis equidem, totidem ac in corde motus; validissimis enim, summæque elasticæ vi donatis constant tunicis; at cessarent ab officio, nisi sanguineam molem in eas jugiter vibraret cor. Verùm arteriæ neutiquam otiosæ remanent. Ab iis, sicut & à corde, chyli particula; quasi totidem molis extrinsecè agentibus, potissimum comminutæ, & in alias non specie, sed mole diversas, mutatæ, vivificam sanguinis induunt naturam. Sic, quæ modò ex simplicibus ac innumeris globu-

3

lis, aquoso latici natantibus, conflabantur, jam microscopii beneficio in sex alios globulos, pellucidos, molles, elasticos, simul coadunatos, coaluisse videntur. Has porro mutationes non solum cordis, arteriarumque tritui oriundas referre est, sed & vorticoso motui, cujus ope sulphureæ chyli partes in turbinem citæ, schema sphaeroides assequi tenentur; tandemque, perenni tritu & vibratione, in lympham adeo tenuem desinunt, ut omnimodæ secretioni, quarum cumque partium nutritioni, accretioni, aliisque necessariis earum usibus satisfacere valeant.

I V.

A Corde rectà pelluntur sanguinis partes. Ab arteriis obliquè & transversè. Urgente cordis & arteriarum systole, venarum radices, arteriasque lymphaticas peringunt. Sanguis per venas arteriis sanguineis laxiores, & à minimis principiis, in latiore diametrum usque vergentes, redux, magnam sui motus amittit partem, novis cordis, arteriarum, thoracis, &c. incitationibus reparandam. Invitis tamen his omnibus auxiliis, sanguis aliquando in obturatis vel compressis arteriarum venarumque extremis, necnon lymphaticis, in quas irrupit, arteriis, stagnat, lentescit, quiescit, cogitur, incalcescit. Hinc phlogoses, inflammationes, febres ardentes, pleuritis, peripneumonia, phrenitis, & alii bene multi inflammatorii morbi. Ergo fortassis, inquires, non à vorticoso vel quocumque motu, tunc temporis deficiente, sanguinis calor; sed potius à salinis, sulphureis, phlegmaticis, terreisve principiis in sese mutuo fermentatione concurrentibus, repetendus venit. Hallucinaris, jam dudum exularunt corporis humani fermenta. Adde quod principia non agunt, nisi soluta. Sic autem in hoc contra-naturam statu se res habet. Stagnans sanguis à vicinis arteriis & fibris, suâ systalticâ vi tum validiùs pulsantibus, vapulat, verberatur & ita conteritur ut in pus nunquam abeat; sed in arteriis & fibris tunc viget motus vorticosus, à quo ipsarum elater. Huic operi favent inclusi in sanguine vortici aërei, qui priùs compressi, motu & calore rarefcentes, sanguinis moleculas quaquaversum impellunt, ejusque globulos carminant.

V.

CALOREM in vorticoso motu consistere nullus inficiabitur, qui ignis essentiam noverit. Partes hujus in perniciosissimum & volubilem indesinenter rapiuntur motum. Similem in sanguine existere intellectû facile est; cujusquidem laticis purpurei moleculæ, pressæ à tergo & lateraliter repressæ, supra se invicem volvere coguntur. At-

tende insuper ad varios obices sanguini superandos, ob multiplices & innumerabiles vasorum, ad quæ allidit, plexus, angulos & curvaturas, ejus globulos eundo mille modis tritos, comminutos, perpetuò rotare fateberis. Hinc ruber floridusque sanguinis color, cuius intensior major deprehenditur in arteriis quam in venis, in quibus tot vincendæ resistantiæ non occurrunt. Hinc à turbinato insensilium sanguinis partium motu, quemadmodum globulorum ipsius divisio major, sic gradus caloris eorundem vehementior. Contrà, morbi quidam vulgò dicuntur frigidi, quod sub hoc ægritudinis statu vorticosus imminuitur cruoris motus; unde liquores in suis colatoriis hærent, inspissantur, concresecunt, variaque producant symptomata, quæ humorum frigiditati passim tribuuntur.

Ergò à vorticoso motu, sanguinis calor.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Tassanus - Gilbertus Boul- land.</i>	<i>M. Jacobus Albertus Hazon.</i>	<i>M. Guillelmus de Magny.</i>
<i>M. Gaspardus Cochon du Puy, in Arce Maritimâ Rupifor- tensi, Anatomæ & Chirur- giæ Professor.</i>	<i>M. Claudius Carolus de Jean.</i>	<i>M. Gabriel Antonius Jacques.</i>
<i>M. Jacobus Franciscus Van- dermonde.</i>	<i>M. Franciscus Felicitas Cochu, Scholarum Professor.</i>	<i>M. Claudius de la Vigne de Frecheville, Medicus Regis & domûs Reginæ ordinarius.</i>

Proponebat Parisiis GUILLELMUS RUELLAN, Dinannæus,
Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus,
A. R. S. H. 1742. à sextâ ad meridiem.